

Hänvisning

Enligt sändlista

Kontaktperson

Lagberedare Helena Blomqvist, tel 25460

Ärende

Lagförslag om vattenlag

Landskapsregeringen ger er möjlighet att lämna synpunkter på förslaget om vattenlag senast **tisdagen den 24 januari 2023**. Utlåtandet får gärna skickas i elektronisk form till registrator@regeringen.ax. Lagförslaget kan också hämtas på följande adress: www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/remisser. Om ni vill ha lagförslaget i pappersform kan ni ta kontakt med undertecknad eller byråsekreterare Pia Grüssner vid lagberedningen.

Förslaget är fortsättningsvis under beredning och skickas ut på remiss i syfte att inhämta synpunkter från de aktörer som berörs av förslaget. Betydande förändringar kan fortsättningsvis förekomma efter att remissrundan är genomförd.

Målet för den nya vattenlagen är god vattenstatus och god miljöstatus. De målen finns även i gällande vattenlag, men i nya lagen är bestämmelserna tydligare kopplade till vattenstatusen i den aktuella vattenförekomsten istället för till kvalitetsnormer och konsekvenser av att sådana inte finns. Lagförslaget är omfattande och innehåller många bestämmelser från gällande vattenlag, förtydliganden av bestämmelser och nyheter.

Ett förtydligande som är centralt är betydelsen av så kallade vattenförekomster. Kustvattnet, större sjöar och grundvattnet är indelade i vattenförekomster. Kustvattnet är idag indelat i 61 vattenförekomster, vilka även föreslås i nya lagen.

Målsättningen enligt gällande vattenlag är att varje vattenförekomst ska ha god vattenkvalitet och god miljökvalitet. Begreppet i nya lagen ändras till god vattenstatus och god miljöstatus. Med vattenstatus avser den sammanvägda bedömningen av vattenkvaliteten både ekologiskt och kemiskt. Med miljöstatus avser det allmänna tillståndet för miljön i marina vatten, med beaktande av elva kvalitativa beskrivningar. För varje vattenförekomst ska landskapsregeringen i landskapsförordning utgående från vattendirektivets krav besluta var gränsen går för de olika statusklasserna. Klasserna är hög, god, måttlig, otillfredsställande och dålig. Baserat på vattenövervakningen ska

landskapsregeringen i landskapsförordning för en sexårsperiod besluta vilken klass varje enskild vattenförekomst har. Systemet är i stort sett det samma enligt gällande vattenlag.

En nyhet är att för de vattenförekomster som inte har god status ska landskapsregeringen i den mån det är möjligt fastställa det vattenförbättringsbehov som fordras för att uppnå god vattenstatus. I senaste förvaltningsplan för 2022-2027 finns sådana siffror för fosfor och kväve för alla ytvattenförekomster. I den gällande klassificeringen av vattenförekomster har ingen kustvattenförekomst god vattenstatus.

EU-bestämmelser i vattendirektivet innebär att verksamheter inte får medföra risk för försämring av vattenstatus eller äventyra uppnåendet av en god vattenstatus. I lagförslaget benämns det försämrade vattenpåverkan. I de vattenförekomster som inte har god vattenstatus måste därför alla verksamheter som har en påverkan på vattnets kvalitet bidra med sin andel till förbättring av vattenkvaliteten. Det gäller även befintliga verksamheter.

Förbättringen kan göras på olika sätt. Ett sätt är att minska utsläppen från verksamheten genom teknikförbättring eller neddragning av verksamheten. Lagförslaget innehåller även flera möjligheter till flexibilitet. En ny möjlighet är att använda en kompensationsåtgärd. Den ska långsiktigt uppväga vattenverksamhetens försämrade vattenpåverkan på vattenförekomsten. En annan möjlighet är att använda vattenförbättringsoverskott. Det är i första hand vid tillståndsprövningen som behovet av minskning bedöms och förutsättningarna för större verksamheter varierar beroende på förhållandena i de olika vattenförekomsterna. I vattenförekomster som är i en sämre klass än god vattenstatus är förutsättningarna därför begränsade. Det är också viktigt att hålla i minne att det tar tid innan en minskad påverkan från en enskild verksamhet i en vattenförekomst syns som en förbättring av vattnets kvalitet. Vad som påverkar vattenstatusen i de olika vattenförekomsterna är komplext, exempelvis är en del vattenförekomster till mycket stor del påverkade av vattenströmmar från andra vattenförekomster.

Lagförslaget innehåller tydligare och utvidgade bestämmelser om vattenskyddsområden och ersättning för skada, olägenhet och annan förlust av förmån av sådan. Vattenskyddsområden får inrättas för vattentäkt för hushållsvatten, men även för att hindra förorening av vatten, trygga fiskbeståndet eller för att bevara skyddsvärda arter, biotoper eller andra särskilda naturvärden.

Andra nya förslag är förordningsbemyndigande att ställa krav på verksamheter med en stor vattenpåverkan och om fördelning av utrymme vid god vattenstatus samt möjlighet för landskapsregeringen att besluta om lokalisering av vattenverksamhet i marina vatten. Ett nytt miljömål införs för östersjöområdet om att främja god miljöstatus i dess helhet. Nytt är även att vattenförekomster ska användas för de ändamål för vilka de är mest

lämpade och företräde ska ges användning som beaktar ett samhällsintresse av större vikt.

Lagförslaget innehåller modernisering av bestämmelserna om rätt till vattenområde, rätt till annans egendom, ersättning och inlösen. Även bestämmelserna om dikning, avledande av avloppsvatten, vattentäkt, sammanslutning och vattenförrättning moderniseras.

Fortsättningsvis ska en förvaltningsplan och ett åtgärdsprogram för de åländska vattnen beslutas av landskapsregeringen vart sjätte år. Marin områdesplan, som i gällande lag benämns havsplan, ska beslutas av landskapsregeringen vart sjätte år. Vilka vattenverksamheter som är tillståndspliktiga ändras inte.

I remissförslaget ingår även förslag till förordningar.

Lagberedare

Helena Blomqvist

BILAGA

Utkast till lagförslag om vattenlag

SÄNDLISTA

Brändö kommun

Eckerö kommun

Finströms kommun

Föglö kommun

Geta kommun

Hammarlands kommun

Jomala kommun

Kumlinge kommun

Kökars kommun

Lemlands kommun

Lumparlands kommun

Mariehamns stad

Saltviks kommun

Sottunga kommun

Sunds kommun

Vårdö kommun

Ålands kommunförbund

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ålands näringsliv

Företagarna på Åland

Ålands producentförbund

Ålands fiskare

Ålands fiskodlarförening

Ålands skogsvårdsförening

Visit Åland

Ålands hushållningssällskap

Ålands natur och miljö

Rädda Lumparn

Östersjöfonden

Husö biologiska station

Ålands Vatten

Miljöministeriet